

Basın Açıklaması

Kapitalist Sistemde Bankalar: Hakikati, İşlem Gerçeği ve Şer'i Hükümü

Resmi kurumların mevcut bozuk mali düzeni aklamak için çırpındığı bir dönemde, Mısır Fetva Kurumu'ndan (Darul İfta) şaşırtıcı bir açıklama geldi: Bankalarla işlem yapmak ve onlardan faiz almak şer'i olarak caizdir. Aynı şekilde bu faiz gelirlerini mubah olan harcama kalemlerinde kullanmak da caizdir" Bu tehlikeli fetva, faizciliğin (Riba) önünü açmakla kalmıyor, İslam'ın faiz konusundaki kesin yasağı ile faize "kâr payı" veya "hizmet bedeli" diyerek makyaj yapan kapitalist sistem arasındaki uçurumu da gözler önüne seriyor.

Kapitalist sistemde bankalar, ekonomik yapının temel bir parçasını oluşturur. Bu kurumlar, sistemin bireysel kârı maksimize etme, sermaye sahiplerini güçlendirme ve toplumları ekonomik bağımlılık ile siyasi hegemonyaya yol açan borçlara boğma felsefesine hizmet etmek için kurulmuştur. Bu nedenle, bankaların şer'i hakikatini anlamak, bu sistemin kendisini, yaptığı sözleşmelerin doğasını ve insanların hayatı üzerindeki etkilerini anlamaktan bağımsız değildir. Buradan açıkça görülmektedir ki kapitalist bankalar, şeri sözleşmelere göre işlem yapan gerçek kurumlar değildir; şeri olmayan bir anlayış üzerine bina edilmiş ve aslı itibarıyla haram olan işlemlerle, özellikle de fazl ve nesîe ribasıyla iş gören araçlardır.

Hukuken bankalar "Tüzel Kişi" sayılır. Yani gerçekte var olmayan, hayali bir varlıktır. İnsan, tanınan gerçek bir tüccar veya mal sahibiyle muhatap olduğu gibi onlarla muhatap olmaz. Tüzel kişilik, sorumluluğu parayı yöneten bireylerden alıp kuruma yükleyen beşerî bir hukuk kavramıdır. Görünüşte teknik gibi duran bu fikir şer'i olarak son derece tehlikelidir. Çünkü İslam'da akitler, ehliyet sahibi olan, zimmetleri (borç sorumluluğu) bulunan ve rıza, kabul ve icapları ile sorumlu tutulabilen gerçek taraflar arasında yapılır. İnsanları bağlayan, üzerine hak ve sorumluluklar yüklenen ve işlemlerinin şer'i olarak geçerli sayıldığı hayalî bir varlığın icat edilmesinin ise şeriatla hiçbir ilgisi yoktur.

İşte bu tüzel kişilik anlayışı, bankaların kendilerine emanet edilen ve belirli bir sahibi olmayan paralarla işlem yapmasına ve insanların hiçbirinin gerçek anlamda garantör sorumluluğu üstlenmediği sözleşmeler akdetmesine olanak tanımıştır. Bu durum, bu sözleşmelerin birçoğunu, hem taraflar arasında gerçek bir akdin bulunmaması hem de şeriatın muamelelerin sıhhati için zorunlu kıldığı şartları ihlal etmesi sebebiyle batıl kılar.

Uygulamada ise kapitalist bankalar, üretken yatırıma veya risk ortaklığına dayanmazlar. Aksine, kuruluşlarından bu yana temel faaliyetleri olan önceden belirlenmiş artışla borç verme esasına dayanırlar. Bankalar, mevduat sahiplerinden sabit bir getiri vaadiyle para alırlar, sonra bu parayı daha yüksek bir getirileyle bireylere, şirketlere veya devletlere borç verirler ve aradaki farkı kendilerine kâr olarak alırlar. Dolayısıyla, bu finansal işlemin hakikati, şartlı bir fazlalık karşılığında verilen bir borçtur ki bu, şeriatın Kur'an, Sünnet ve Sahabe icması ile kesin olarak haram kıldığı faizin ta kendisidir. Önceden belirlenmiş sabit getiri, değişmez, banka kâr veya zarar ediyor bakılmaz. Kar, gerçek bir yatırım faaliyetine veya risk ortaklığına bağlı değildir. Aksine sadece anapara üzerine şart koşulmuş bir fazlalıktır ve bu da şeriatın kesin nasslarla (delillerle) haram kıldığı vade faizinin (riba'n-nesîe) tanımıdır.

Bazıları, banka getirilerinin faiz olmadığı, çünkü bunların "yatırım kârı" olduğu ve bankanın bu paraları projelerde "yatırım" yaparak mevduat sahibine kârından bir pay verdiği fikrini yaymaktadır. Bu görüş, birkaç yönden çürüktür:

1- Getiri önceden belirlenmiştir. Oysa İslam'da kâr, faaliyet gerçekleşmeden önce bilinemez; aksine, kâr gerçekleşikten sonra anlaşılan bir orana göre dağıtılır. Faiz ise yatırımın sonuçlarından bağımsız, sabit bir miktardır.

2- Ortaklık sözleşmesi yoktur. Mevduat sahibi ne bir ortaktır ne bir mudârib (emek-sermaye ortağı) ne de projeden bir hisse sahibidir. İlişkiyi ispatlayan tek delil, para yatırma makbuzudur. Bu, mudârebe (emek-sermaye

ortaklığı) sözleşmesi olarak kabul edilemez. Çünkü mudârebe, kâr ve zarar ihtimaline dayanırken, banka hem anaparayı hem de faizi garanti eder.

3- Banka anaparayı garanti eder. Bir ortak veya mudârib tarafından anaparanın garanti edilmesi, sözleşmeyi şer'î olarak fasit kılar. Çünkü garanti, ortaklığı borca dönüştürür ve eğer borçla birlikte bir menfaat şart koşulursa bu faiz olur.

4- Gerçek bir yatırım asla yoktur. Bankaların paralarının çoğu, başka müşterilere borç olarak verilir veya borçlanma araçlarına yatırılır; ortaklık hükümlerine tabi olan üretken yatırımlara değil.

O halde, banka getirilerinin faiz olmadığı iddiası, sadece haram olan bir şeyin adını değiştirme çabasından ibarettir ki bu, onun hakikatinden hiçbir şeyi değiştirmez. Riba, şer'î açıdan haram olmasının yanı sıra, fiiliyatta da yıkıcı sonuçlar doğurur: Serveti küçük bir azınlığın elinde toplar, bireyleri ve devletleri borç batağına sürükler, toplumu bir alacaklı ve bir borçlu sınıfına ayırır ve parayı zenginler arasında dolaşan bir meta haline getirir. Bu gerçekler teori değil, Müslüman ülkelerde yaşanan bir vakıdır. Öyle ki devletler uluslararası bankalara rehin olmuş, insanlar tüketim, konut ve eğitim kredileriyle kuşatılmıştır. Bankalar, ekonomiye hizmet eden kurumlar değil, küresel sermayeye hizmet edecek şekilde serveti emen ve yeniden dağıtan, Müslüman ülkeleri Batılı kurumların yönettiği uluslararası finans sistemine sürekli bağımlı kılan araçlardır.

Ey Kinane halkı! Ümmetin karşılaştığı en büyük tehlike yoksulluk ya da hayat pahalılığı değildir. Asıl tehlike, ribanın helal kisvesiyle sunulmasıdır. İnsanlara Allah'ın açıkça haram kıldığı fetva veya bir açıklama ile caiz olduğu söylenmesidir. Dininizi kimden aldığınıza dikkat edin ve Rabbinizin hükümlerini, hükümdarların rızasını Allah'ın rızasının önüne koyanlardan almayın. Kimden fetva aldığınıza iyi bakın, çünkü fetva makamına oturan herkes buna ehil değildir. Her sarıklı âlim değildir, her fetva veren doğru söylemez!

Ey Ezher alimleri! Ey Allah'ın açıklama emanetini yüklediği kimseler! Allah, hakkı açıklayacağınıza ve onu gizlemeyeceğinize, Allah yolunda hiçbir kınayıcının kınamasından korkmayacağınıza dair sizden söz almıştır. Faizi meşrulaştırmak için fetvayı kullanan bir sistemin borazanları olmayın ve Allah'ı gazaplandıran fetvalar vermeyin. İslam devletini kurmaya, insanları kapitalizmin tasallutundan kurtarmaya davet edenler olun; ümmetin boyun eğmesi istenen bozuk bir düzeni meşrulaştıranlar değil.

Şüphesiz ümmet sizden, kalpleri diriltecek ve dinine olan güvenini tazeleyecek dosdoğru bir söz bekliyor. Sizden, bildiğiniz hakka, vahyin gösterdiği yola ve yüklendiğiniz emanetin gereğine uygun bir duruş bekliyor. Öyleyse İslam'ı tatbik etmek ve onun devletini kurmak için çalışanların öncüleri olun. Umulur ki Allah sizinle kalpleri fetheder de, vaat edilen Nübüvvet metodu üzere Raşidi Hilafet devleti kurulur.

“İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayet yolunu -kitapta onu insanlara apaçık göstermemizden sonra- gizleyenler yok mu, işte onlara hem Allah hem de bütün lânet ediciler lânet eder.” [Bakara 159]

حزب التحرير

Hizb-ut Tahrir

Mısır Vilâyeti

Medya Bürosu

Adres: 31 el-Cela Caddesi, Kahire | Tel: (+20) 22 738076- 511 985 7010 | E-Mail:

hizb.ut.tahrir.eg.gmail.com

www.hizb-ut-tahrir.org | www.hizb-ut-tahrir.info | www.hizb.net | www.turkiyevilayeti.com